EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

L'ànima de Manresa

A la contraportada de La Vanguardia, llegeixo la narració que el filòsof, sociòleg i historiador de les religions Frédéric Lenoir fa de les caminades que feia un etnòleg amb una tribu d'aborígens australians. Diu que aquests, de cop, s'aturaven sense cap motiu aparent: "Esperaven la seva ànima. Perquè les ànimes s'aturaven pel camí per mirar, sentir i notar alguna cosa que els cos no havia captat." Una excel·lent metàfora del que el pare del treball de camp, el polonès Bronislaw Malinowsky, va anomenar "imponderables de la via real". Aquells codis, sentiments, estats d'ànim i pulsions intraculturals latents en un col·lectiu humà que hom només capta i arriba a comprendre si hi fa una immersió ben profunda. No en va, Malinovsky és el degà del mètode etnogràfic consistent en l'observació participant sobre el terreny que va aplicar a principis del segle passat en diversos poblats de la zona de les illes Trobriand (Nova Guinea).

La deriva antropològica em porta a resseguir múltiples arguments per plantejar l'existència de quelcom si ho voleu tan eteri com l'ànima de Manresa. Els nostres imponderables, el nostre pes específic nacional, allò que ens fa ?per bé o per mal? més o menys singulars o peculiars. De fet, l'autoestima manresana donaria per una tesi amplíssima en clau sociològica. La poca fe en el potencial manresà ha fet córrer rius de tinta i ha alimentat llargues sobretaules o tertúlies indocumentades a Canal Taronja, aquella televisió on tothom passa a fer besamans a la directora, encara que al replà de can Debant se'n diguin tot tipus de calamitats. Tot plegat d'un provincianisme exasperant que, si bé d'una banda ens fa singulars i autèntics, de l'altra, ens davalla l'altura de mires fins a estadis paupèrrims.

Em molesta que siguem una de les ciutats catalanes que més clarament exemplifiquen l'esclat de la bombolla immobiliària amb un bon nombre de pisos i edificis fantasma a zones com la dels Dolors. Ho il·lustrava el programa de TV3 "Valor Afegit" el dimecres 12 de juny. I, de retruc, amenaces de desnonaments a dojo i conflictes oberts amb CatalunyaCaixa, la broma pesada resultant de la sepultada Caixa d'Estalvis de Manresa. Em desanima que siguem notícia perquè uns descerebrats boicotegin un acte de l'Assemblea Nacional Catalana a la Balconada, o perquè la tal Raki sigui finalista de Gran Hermano: l'oda al dropo, la pasta fàcil i l'Espanya *cañí*. És tan anacrònic com el bingo cèntric i decrèpit decorat amb llums daurats i moqueta gastada i humida; el solar de la Fàbrica Nova disfressat d'antics aires de grandesa i tolls d'aigua bruta propícia per a la cria de totes les espècies de granota, o la farola corbada i rovellada que posa la guinda a totes les places cimentades de la ciutat.

De ben segur que, ara per ara, els aborígens australians no s'haurien d'aturar a cap banc de Manresa ?en alguns, per cert, quedarien calcinats pel sol en espera que els arbres facin una mica d'ombra. La seva ànima trobaria pocs racons endreçats i vius per disfrutar plenament dels sentits, les olors i el caliu humà. La conjuntura ens ha fet recular a temps pretèrits. A etapes de blanc i negre, de fam, de misèria, de Domund i de caritat casposa. Dues iniciatives ben antagòniques són notícia aquests dies. Mentre la Residència d'Avis de la Sagrada Família celebra el 25è aniversari, se n'inaugura una altra, la de la Fundació Rosa Oriol per als sense sostre. L'una forjada a partir de l'anhel solidari de la col·lectivitat, en el si del món associatiu i amb una primera campanya de recaptació veïnal d'un simbòlic milió de pessetes, i l'altra, sota l'empara d'una de les fortunes ciutadanes més reputades, amb tuf de càmfora d'església preconciliar i sota d'un mantell opac que (potser) vol purgar pecats inconfessables. L'una cimentada sobre els valors del progrés i l'estat del benestar i l'altra com a resposta *desinteressada* al neoliberalisme econòmic i el càstig capitalista.

Per això m'ha agradat que els dos regidors de la CUP hagin instat als manresans i manresanes a fer-los arribar per qualsevol via preguntes i dubtes sobre la seva feina a l'Ajuntament que diuen que contestaran a peu de carrer. De la mateixa manera, em semblen oportunes les demandes dels grups municipals d'Esquerra Republicana i del Partit dels Socialistes en relació amb la

necessitat de visualitzar i fer públics els objectius del govern de la ciutat. Cal certa reacció des d'Alcaldia per contrarestar la desacceleració i l'immobilisme de massa fronts ciutadans. L'Ajuntament ha de ser útil i marcar pautes i, per contra, l'austeritat ens està conduint a una grisor que ni agrada ni incentiva. Un estupor que destil·la manca de rumb i d'idees i cert semenfotisme contagiós que convida a massa persones a abaixar els braços. Mal símptoma per combatre la crisi i tirar endavant.

Per poc que puguem, hem de reivindicar-nos i fer-nos visibles en el mapa. Necessitem un model de ciutat coherent i consensuat que pal·liï els efectes de l'emergència nacional i, com a màxim repte, ens encamini cap a un futur esperançador per quan arribin temps millors. Les receptes no són gens fàcils, però podríem començar per recuperar la dignitat del nucli antic, fer redescobrir l'encant del Passeig, no crear barris ni sectors de segona, posar en valor el patrimoni ?completament d'acord amb Antoni Daura i la seva idea de treure llustre al carrer Sobrerroca? afavorir les iniciatives ciutadanes, restablir les prioritats de l'actuació municipal cap a les persones i, sobretot, no posar pals a les rodes i governar igual per a tothom: sense privilegis per als autòctons i sense discriminacions positives als nouvinguts. En definitiva, retrobar-nos amb la nostra autèntica ànima. La que ens fa sentir orgullosos de la ciutat i ens fa delectar amb els nostres actius patrimonials, cívics, socials i culturals.